

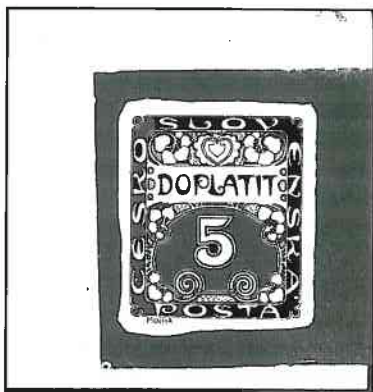
Zaujímavosti na čs. doplatných známkach

Pri kontrole starších materiálov doplatných známok emisie 1919–1920 som objavil dve čiernotlače (obr. 1 a 2 – zmenšeno na 50 %), ktoré sú vytlačené kníhtlačou na kriedovom papieri a majú veľkosť 45x53,5 mm.

Dovoľte, aby som zaciťoval niekoľko viet z Monografie č. 4, v ktorej znalec František Žampach, ktorý spracoval túto emisiu pre Monografiu, píše:

"Tisk doplatných známek byl prováděn knihtiskem v České grafické unii v Praze obdobně jako ostatní tehdejší známky. Původní návrh se zakreslenou dvacítkou, provedený černobílou technikou, sloužil jako výchozí pro předlohy ostatních hodnot. Do fotografické reprodukce formátu 95x113 mm byly vlepujány štítky se zvlášť kreslenými číslicemi pro jednotlivé hodnoty. Z takto získaných předloh jednotlivých hodnot byly vyrobeny pérové štočky pro tisk velkých černotisků k sestavě pomocného tabla, opatřeného počítadlem pod poslední známkovou řadou. Pomocné tablo sloužilo k získání fotografického negativu tiskové desky. Z těchto důvodů neexistují rozdíly v kresbě číslic jednotlivých hodnot. Pomocná tabla i velké černotisky se nedochovaly."

Pretože som zatiaľ nevidel ešte v nijakom exponáte resp. v zbierke čiernotlače, o ktorých píšem, budem rád, ak mi zberatelia zdedia, či takéto čiernotlače poznajú. Možno by to mohli byť spomínané veľké čiernotlače, o ktorých sa píše v Monografii, že sa "nedochovaly".

Na ukážku tiež prikladám obrázok medzihárčia tejto emisie 10 h + 25 h – tlač na lepe (obr. 3 – zmenšené na 60 %).

A na záver ešte k doplatným známkam z roku 1928. František Žampach popisuje v Monografii č. 4 (str. 419) skúšobné tlače tejto emisie takto: "Jsou známy zkouškové barev některých hodnot, otisky základního štočku 20 h v černé, červené a modré barvě na křídovém papíře..." Žiaľ nie sú tam reprodukovvané. Pretože zberatelia obvykle nevedia, ako tieto skúšobné tlače vlastne vyzerajú, prinášame ich ilustrácie (zmenšené na 60 %).

Sv. Šablátúra

Zajímavé doplatní Hradčany

Rád bych čtenáře Merkur-Revue seznámil s jednou zajímavou položkou ze své sbírky. Vlastním dvě stejnosměrná svislá meziarší 5 h světle zelených Hradčan s přetiskem PORTO. Jedna dvojice je razítkovaná, druhá poštovně nepoužitá. Obě mají původní lep a po jedné nálepce. Známký jsem ukázal členům Společnosti pro československou filatelii ve Washingtonu (Society for Czechoslovak Philately in Washington). Všeobecně se domnívají, že známky jsou pravé, ale provizorní razítko PORTO i poštovní razítko jsou podezřelá a je třeba je podrobněji prozkoumat. Mám zato, že nepoužitou dvojici tvoří nahoře známka ZP 91/II, dole známka 1/I. Na razítkované dvojici pochází horní známka zřejmě ze ZP 98/I, spodní ze ZP 8/1, ale nenašel jsem průkazné znaky, které by to jednoznačně potvrdily.

Bylo mi dále řečeno, že k veřejnosti se prý dostal jen jeden arch s meziarším 5 h.

Zajímalo by mě proto, zda již některý filatelista zaznamenal polohy ZP 91/II nad ZP 1/I a ZP 98/II nad ZP 8/I? Objevily se někdy na aukcích? Jsou-li totiž známy, pak by mé exempláře (pakliže jsou pravé) musely pocházet z jiného, tedy v pořadí již druhého nerozřezaného archu. Kdyby tomu tak skutečně bylo, šlo by patrně o významné zjištění. V takovém případě by bylo možná pravé i provizorní razítko PORTO...

Mám také podobně označené protisměrné meziarší 10 h červená a standardní svislou dvoupásku 20 h modrozelená. Velmi bych uvítal, kdyby mi někdo mohl k uvedeným zajímavostem podat podrobnější vysvětlení.

Mark Wilson, PhD.,
Winchester VA 22603, USA
(Překlad z angličtiny Vladimír Ustohal)